

II 4333

ОТЧЕТЬ
на
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
за 1924 година

ГОДИНА 46

СОФИЯ
ДЪРЖАВНА ПЕЧАТНИЦА
1925

ОТЧЕТЬ
на
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
за 1924 година

ГОДИНА 46

СОФИЯ
ДЪРЖАВНА ПЕЧАТНИЦА
1925

София, 1 май 1925 г.

Господину Министру на Финансите.

Тукъ.

Господинъ Министре,

Имаме честь да Ви представимъ, съгласно съ чл. 57 отъ закона за Българската народна банка, отчета за операциите на Банката и тѣхните резултати презъ 1924 г.

Изтеклата 1924 г. се отличава съ непрекъснати усилия къмъ заздравяване народното стопанство и насочване Българската народна банка къмъ нейните нормални стопански функции. Новиятъ законъ за Българската народна банка, влѣзъл въ сила на 14 мартъ 1924 г. („Д. В.“, брой 280), засили автономията на Банката и даде на управлението ѝ необходимата по-голъма гъвкавост и свобода на действие въ преследване възложените му задачи.

Заедно съ значителното разширение на функциите и операциите му, изтеклата година отбелѣзва и нѣкои важни стъпки къмъ вѫтрешното засилване и по-планомерна организация на нашия емисионенъ и централенъ банковъ институтъ.

Въ миналогодишния отчетъ бѣха посочени условията, при които се наложи съсрѣдоточаването на девизната търговия въ Българската народна банка. Въведенъ първоначално съ наредба отъ 12 декември 1923 г., новиятъ режимъ на девизната търговия се санкционира съ закона за търговията съ външни платежни средства („Д. В.“ отъ 2 май 1924 г.).

Управлението на Банката, което винаги е виждало въ осигуряване стабилността на националната монета своята главна задача и първото условие за възстановяване народното стопанство, разви всички усилия за успешното прилагане на новите мѣрки. Постигнатите резултати оправдаха въ голяма степенъ възлаганиятъ надежди.

Валутната криза отъ декември 1923 г., заедно съ всичките си последици, бѣ спрѣна още въ самото си начало, и въ късо време се достигна до закрепването курса на българския левъ на едно постоянно ниво.

Благотворното влияние на този фактъ постепенно се почувствува въ всички области на стопанската дейност. Производството и търговията, държавните финанси и кредитът се освободиха отъ опасността на валутните скокове и сѫзлиха на здрава основа.

Този резултатъ, постигнатъ съ собствените усилия на Банката и изключително съ поставените й на разположение ограничени средства на националното стопанство, е най-отрадниятъ фактъ презъ последните години на финансови затруднения.

Стабилизирането на лева се изразява въ установяването и поддържането на единъ постояненъ курсъ на долара. Понеже въ Съединените Щати системата на златния еталонъ е въ действие безъ никакво ограничение, и Федералните Резервни Банки свободно обмѣняватъ срещу злато представените имъ книжни долари, чрезъ стабилизирането курса на лева по отношение на долара се постигна едно истинско стабилизиране на лева спрямо златото.

Отъ м. априль 1924 г. насамъ, Българската народна банка поддържа неизмененъ курса на долара: купува — 137·20 лв., продава —

139 лева. При тоя курсъ, стойността на нашия книженъ левъ е $3\frac{3}{4}$ златни стотинки или 1 златенъ левъ е равенъ на 26·65 книжни лева.

Запазването на това отношение почти цѣла година, безъ да се предизвика какво и да е опасно нарушение въ равновесието на външния ни платеженъ балансъ, е най-доброто доказателство за съответствието на това валутно ниво къмъ общото стопанско положение на страната презъ последнитѣ години.

Презъ отчетната година Банката е закупила чужди платежни средства на виждане и срочни за 6,513 милиона лева, срещу продадени 6,628 милиона лева. Понеже продаденото камбиио е изчислено по продажнитѣ девизни курсове, които сѫ по-високи отъ покупнитѣ, резултатътъ отъ камбиалнитѣ операции е въ сѫщностъ по-благоприятенъ, отколкото се показва отъ горнитѣ цифри.

Камбиалнитѣ запаси на Банката, показани въ активнитѣ пера — странни кореспонденти и портфейлъ срещу странство на 31 декемврий 1924 г., сѫ били 875 милиона лева, срещу 990 милиона лева на 31 декемврий 1923 г. При сравнението на тия две цифри не трѣбва да се изпуска изъ видъ неестествениятъ и времененъ характеръ на нахлуването по-голѣми количества камбиио въ Българската народна банка въ края на 1923 г., веднага следъ закриване свободното валутно тържище и при високитѣ валутни курсове презъ това време. Напротивъ, размѣрътъ на камбииото въ края на 1924 г. е резултатъ на едногодишна стабилностъ и нормално развитие на камбиалнитѣ операции. Трѣбва още да добавимъ, че преоценката въ левове на камбиалнитѣ запаси на Банката въ края на изтеклата година се извѣрши по курсове доста по-низки отъ пазарнитѣ.

Стабилизирането на лева не се дѣлжи само на новата банково-технична организация на девизната търговия. То не би било възможно, ако не почиваше сѫщевременно върху една естествена и здрава основа: постигането на единъ почти уравновесенъ външенъ платеженъ балансъ на страната, съ съдействието на всички фактори въ стопанския животъ.

Износът през изтеклата година показва единъ по-сilenъ темпъ на увеличение по количество и стойност. При вноса, който бътвърде оживенъ през първото полугодие, увеличението е сравнително по-слабо, ако се взематъ подъ внимание общите числа за цѣлата година. Тая благоприятна тенденция на търговския ни балансъ се дължи на добрата реколта отъ повечето земедѣлски култури, на известно засилване индустриалното и занятчийското производство, което започва успѣшно да измѣства нѣкои вносни стоки, а така сѫщо и на едно постепенно приспособяване разходитъ на държавното и частнитѣ домакинства къмъ неумолимата стопанска необходимост отъ самоограничение и икономия. Благотворното влияние на тия фактори върху вънния ни платеженъ балансъ се запази през цѣлата година, въпрѣки настѫпването на нѣкои неблагоприятни обстоятелства, които наложиха непредвидени и значителни платежи въ странство: доставката на пшеница по повишениетѣ международни цени, откупването на намиращитѣ се въ странство стари български банкноти поради замѣняването имъ съ нови банкноти и др.

Следъ преустановяване свободната девизна търговия, която въ предшествующитѣ години ангажираше доста парични средства, през първите месеци отъ годината се почувствува известно облекчение на паричното тържище. Това личи ясно и отъ следната таблица за движението по пасивното pero *текущи лихвени сметки*, което показва влоговете въ Българската народна банка на частни лица и предимно на частнитѣ банки:

7. I. 1924	31. I.	14. II.	28. II.	14. III.	31. III.
въ миллиона лева					
1,132	1,316	1,450	1,470	1,241	973

Наличността на тия временно свободни суми, както и засилването на довѣрието въ стабилността на лева и въ по-доброто бѫдаще на страната, съживиха интереса къмъ редовните кредитни операции.

Но увеличените кредитни нужди на търговията и производството бърже изчерпиха разполагаемите парични средства и още от м. май паричната криза взе доста остъръ характеръ. Споменатите по-горе текущи лихвени смѣтки въ баланса на банката започнаха да показват значително и бързо намаление: въ края май — 795 miliona, въ края юний — 672 miliona, юлий — 675 miliona, августъ — 598 miliona лева.

Покрай основната причина за това хроническо парично стъснение — общото обедняване на страната вследствие войните, растващите държавни и др. данъци, голѣма част от които подъ формата на репарационни и др. платежи отива като чиста загуба за народното стопанство, тукъ действуваха и редица други причини от най-различно естество. Стабилизирането на лева ускори ликвидирането загубите от войната и от множество злополучни сдѣлки и предприятия, започнати въ ненормалното време следъ войната. Разширяването на нѣкои земедѣлски култури: тютюнъ, маслодайни семена, цвѣцло, памукъ и др. създаването на индустрията за растителни масла, по-голѣмата активност въ текстилната, кожарската, керамическата и др. индустрии, увеличеното производство на захаръ, каменни вжгища и др., повишаването цените на повечето артикули, което презъ изтеклата година характеризираше международния пазаръ, сѫщо така увеличаваха търсението на парични средства. Къмъ това се прибавиха настѫпилото въ началото на годината увеличане въ вноса, чиято стойност превишава намалената покупателна мощь на населението, продължението на строежите и другите имобилизации въ единъ масшабъ надминаващъ разполагаемите за тази цель средства и кредити, и неминуемиятъ търговски застой презъ лѣтния сезонъ на усилена полска работа. Всички тия обстоятелства слагаха предъ Българската народна банка все по-нови и крайно осложнени задачи. Безъ да спира естествения процесъ на стопанско пречистване и заздравяване, Банката не можеше да остави безъ подкрепа, въ крѣга на своите възможности, всички жизнеспособни и най-полезни за страната стопански предприятия, които сѫщо изпитваха голѣми парични затруднения.

При ограничеността на банковите средства и при необходимостта преди всичко да се осигури стабилността на лева, кредитните операции на Банката тръбваше да се развиват със крайна предпазливост и въ рамките на една установена кредитна политика.

Отпуснатите от Банката кредити на разните стопански отрасли подъ формите на сконто, заеми и разни текущи сметки, отъ 414 miliona лева на 31 декември 1923 г., се увеличават постепенно, за да се достигнатъ

453	милиона лева въ края на мартъ,
540	" " " " юний,
787	" " " " септемврий и
785	" " " " декемврий.

Въпреки това непрекъснато увеличаване на кредитите, управлението на Банката никога не е отстъпвало отъ основното си изискване: кредитът да бъде краткосрочен и подвижен, като средствата освободени въ даденъ момент отъ една стопанска област веднага съ били оползотворявани за нуждите на другъ клонъ отъ народното стопанство. Тая по-активна и планомерна намеса отъ страна на Българската народна банка въ областта на търговско-промишления кредитъ, макаръ да не премахна паричната криза, която не изгуби острота си характеръ дори до месецъ ноемврий, внесе все пакъ известно облекчение и даде възможност на повечето стопански предприятия да си набавятъ поне най-необходимите имъ парични средства, било направо отъ Българската народна банка, било чрезъ другите кредитни институти.

Броятъ на несъстоятелностите, обявени презъ отчетната година, не показва особено увеличение и тъхните списъци не съдържа почти нито едно старо и добре организирано предприятие.

Развитието на кредитните операции на Банката налагаше да се премахнатъ нѣкои отъ предишните ограничения и да се осигури по-голяма експедитивност при отпускане кредитите. Съ новия пра-

вилиникъ за личния кредитъ („Д. В.“ отъ 8 октомврий 1924 г.) се даде възможност за увеличаване максималните размѣри на общите лични кредити въ зависимост отъ чистия капиталъ на предприятието и моралните качества на неговите ръководители, а също така се направиха съществени улеснения за сконтиране и реесконтриране на търговските ефекти.

Съ измѣняне правилника за авансите срещу залогъ на стоки („Д. В.“ отъ 4 януарий 1924 г. и 16 декемврий 1924 г.), се въведоха между другото и подвижните варанти за сировите материали на индустрията, т. е. разреши се преработването на заложените сирови материали, като вместо тяхъ се взематъ подъ залогъ добитите фабрикати.

Състоянието на свободния париченъ пазаръ и крайно незадоволителните общи кредитни условия въ страната съ били предметъ на постоянна грижа и проучване отъ страна на Банката. Поради ограниченията си средства, Българската народна банка не е достигнала още до положението да стане главенъ факторъ за регулиране лихвата въ страната. Предприетите отъ Банката нѣкои технически мѣрки не останаха безъ известно благотворно влияние върху организацията и положението на общото кредитно дѣло, но за по-осезателни и бързи подобрения тукъ е необходимо съгласуваното действие на всички политически, стопански и дори международни фактори, които упражняватъ непосредствено влияние върху спестовността и образуването на нови капитали, върху правилното имъ използване и привличане на абсолютно необходимата ни чужда финансова помощъ.

Въ кръга на разполагаемите си средства и възможности, Българската народна банка възстанови реесконтовите си операции и направи първата следъ войната крачка къмъ заемане естественото си положение като централенъ банковъ институтъ въ страната.

Отъ 16 августъ 1924 г. Българската народна банка повиши сконтовия си процентъ отъ 9 на 10%. Едновременно съ това се повишиха съответно и лихвите на влоговете и кредиторните текущи сметки. Тая мѣрка се наложи отъ голѣмото несъответствие между

процентитъ на Българската народна банка и тия на свободното парично тържище, както и поради сериознитъ вреди отъ стопанско и социално естество, пораждани отъ тия високи и ненормални разлики. Това незначително повишаване на лихвенитъ проценти, безъ да съставя обременяване за народното стопанство, бъ едно необходимо указание за господствующитъ тенденции на паричния пазаръ и полезно предупреждение къмъ търговци и производители за поголъма спестовност и разумна въздържаност.

* * *

Смѣтните отношения съ държавното съкровище сѫ били предметъ на особено внимание отъ страна на банковото управление презъ отчетната година. Тия смѣтни отношения между държавата и Българската народна банка сѫ уредени съ закона за ограничаване на банкнотната емисия и задълженията на съкровището къмъ Българската народна банка, отъ 30 юни 1922 г. Споредъ чл. 2 на тоя законъ глобалната сума на аванситъ, отпуснати отъ Банката на държавата, се опредѣля на 4,700,000,000 лева. Тая обща сума на допустимитъ държавни аванси отъ Банката се намалява всѣка година, начиная отъ 1923 г., въ размѣръ на предвиденото въ чл. 3 на сѫщия законъ автоматично отдѣляне суми като фондъ за погасяване тоя държавенъ дългъ.

Общиятъ дългъ къмъ Банката отъ страна на държавата, включително Дирекцията на държавните дългове и разните министерства, който на 31 декември 1923 г. е възлизалъ на 4,607 милиона лева, презъ първото полугодие на 1924 г. постепенно е намалявалъ и въ края на м. юлий е спадналъ на 4,067 милиона лева; презъ второто полугодие тенденцията е била къмъ повишаване и на 31 декември 1924 г. държавата е дължала на Банката 4,687 милиона лева, т. е. въ сравнение съ края на предшествующата година има едно увеличение отъ 80 милиона лева. По-точна представа за увеличаването на държавния дългъ ще получимъ като сравнимъ средните цифри на дълга презъ дветъ изтекли години: 1923 г. показва

сръденъ държавенъ дългъ 4,185 милиона лева, а 1924 г. — 4,412 милиона. Сръдното ниво на държавния дългъ презъ отчетната година е било повищено съ 227 милиона лева.

Значително увеличение показватъ и откритите текущи сметки на разни общини, Българската земедѣлска банка и Българската централна кооперативна банка (занаятчийскиятъ кредитъ), подъ гаранция на държавата. Отъ 338 милиона къмъ 31 декември 1923 г., изтеглените суми по тия сметки постоянно сѫ се увеличавали, за да достигнатъ въ края на 1924 год. 526 милиона лева, или едно увеличение отъ 188 милиона лева. Това увеличение се дължи на отпуснатите нови кредити за бѣжанци, инвалиди, постройка на икономични жилища, подпомагане пострадалите отъ сушата земедѣлци, прехрана на населението и др. Характерното за тия текущи сметки подъ гаранция на държавата е това, че изтеглените по тъхъ суми много бавно се връщатъ въ Банката.

На 31 декември 1924 г. сконтираните отъ Банката държавни съкровищни бонове сѫ възлизали на 250 милиона лева, срещу 300 милиона лева на 31 декември 1923 г. Тия бонове сѫ сконтиирани съ надлежно разрешение и получените по този начинъ суми сѫ употребени като приходи по извѣнредния държавенъ бюджетъ. Споредъ една спогодба между съответните мѣста, тоя новъ авансъ на държавата отъ 300 милиона лева трѣбва да бѫде издѣлженъ въ продължение на 6 години, като всѣка година се изплаща по единъ бонъ отъ 50 милиона лева. Презъ изтеклата година е изплатенъ единъ отъ тия бонове и затова авансътъ е намаленъ отъ 300 на 250 милиона лева.

Предвидениятъ въ чл. 3 на споменатия по-горе законъ за ограничение банкнотната емисия фондъ за постепенно погасяване държавния дългъ къмъ Банката е достигналъ на 31 декември 1924 г. 179 милиона лева. Въ тази цифра влизатъ отдѣлените за дветѣ изтекли години суми. Но дори като се приспадне тия фондъ, държавниятъ дългъ не е намаленъ, а фактически е увеличенъ поради споменатото по-горе сръдно увеличение презъ 1924 г. отъ 227 милиона лева, въ сравнение съ 1923 г.

Управителният съвет на Банката, макар и да признава всичката сериозност и изключителност на причините, които все още не позволяват да се състави и реализира единъ истински балансиръ редовенъ и извънреденъ държавенъ бюджетъ, не е изпушталъ никой сгоденъ случай за да привлече вниманието на отговорните фактори върху неминуемите лоши последици от продължаването на това положение и да настоява не само да се спре окончателно отпускането на нови държавни заеми от Банката, подъ каква и да е форма, но и да се тури началото на едно постепенно изплащане и действително намаление на досегашния дългъ. Само по тоя начинъ Българската народна банка ще добие възможност да постави на солидна основа националната монета, да смекчи досегашните строги изисквания при кредитирането и да създаде общи благоприятни кредитни условия за националното производство и търговия. Тръбва да отбележимъ, че всички тия наши постъпки винаги сѫ били посрещани благосклонно, и нѣкои разходи за насѫщни държавни и др. социални нужди сѫ били отлагани.

* * *

Изтъкнатите по-горе увеличени кредитни нужди, както и сравнително по-високото срѣдно ниво на камбайлните запаси на Банката не можеха да не предизвикатъ известно увеличение въ банкнотното обращение. Презъ първото полугодие на по-слабъ търговски обмѣнъ и по-значителни продажби на камбиио банкнотното обращение е показвало тенденция на намаление и е стояло подъ четириратъ милиарда. Най-ниската цифра отъ 3,704 милиона е показана на 14 априль. Отъ м. юлий насамъ банкнотното обращение прехвърля четвъртия милиардъ и до края на годината е съ тенденция на покачване. Най-високата цифра отъ 4,722 милиона лева е достигната на 7 декемврий; въ края на годината то е било 4,530. Срѣдното банкнотно обращение презъ 1924 г. е било 4,179 милиона лева, срещу 3,871 милиона презъ 1923 г., или едно срѣдно увеличение отъ 308 милиона лева.

Емисията на банкнотите у насъ е регулирана съ чл. 1 отъ цитирания вече законъ за ограничение на банкнотното обращение, който

дава право на Българската народна банка да издава банкноти на сума 4,700 милиона (сумата на държавните аванси отъ Банката презъ 1922 г.), увеличена съ 12-кратната сума на металическите резерви на Банката. Споредъ това постановление, легалната граница на банкнотната емисия е около 5,400 милиона лева. Управителният съветъ на Банката, обаче, не само че не се възползува отъ тази легална възможност, но положи всички усилия за да поддържа банкнотното обращение въ най-умърени и стегнати рамки. Но една разумна парична политика не бива да изключва необходимата еластичност на банкнотната циркулация и дори известно нейно разширяване, стига само то да не става за държавни или други консумативни нужди, а да намира достатъчно оправдание въ нарастналите продуктивни нужди и възможности на страната и да бъде покрито съ сигурни камбиялни резерви и добъръ търговски портфейлъ.

Златната наличност отъ 39,527 хиляди златни лева на 31 декември 1923 г. се е увеличила на 40,373 хиляди златни лева на 31 декември 1924 г., или показва едно увеличение отъ 846 хиляди златни лева. Съсрѣдоточаването на девизната търговия наложи да се увеличи наличността и на чуждите банкноти, каквито на 31 декември 1924 г. Банката е притежавала за 564 хиляди златни лева, или съ едно увеличение отъ 351 хиляди златни лева, въ сравнение съ чуждите банкноти на 31 декември 1923 г.

За да смекчи паричната криза и да се използува съ максимумъ икономия наличното банково обращение, безъ да се прибъгва до неговото увеличение, по инициативата на Българската народна банка и при нея се уреди *Уравнителна камара*. Тая Камара се управлява автономно възь основа на една спогодба, подписана отъ банките — основатели. Въ Уравнителната камара, която започна да функционира отъ 8 августъ 1924 г., участвуваъ 17 банки. Отъ отчета на Камарата за 1924 г., който помѣстваме като приложение къмъ този отчетъ, се вижда постепенното нарастване на нейните операции по брой и по стойност. Оборотъ на Камарата отъ 261 милиона лева презъ м. септемврий е достигналъ 1,060 милиона презъ м. декемврий, а отъ 8 августъ до 31 декември 1924 г. Камарата е имала всичко 10,324 операции при общъ оборотъ отъ 3,086 милиона лева.

* * *

Въ отлие отъ емисионнитѣ банки въ другите страни, Българската народна банка дава ипотечни и дългосрочни заеми. Но източниците на тия заеми нѣматъ нищо общо съ емисията на банкнотитѣ и инкорпорирането на единъ ипотеченъ отдѣлъ къмъ Българската народна банка е направено само по технически и административни удобства и то временно — до като настѫпятъ благоприятни условия за да се създаде и у насъ единъ самостоятеленъ ипотекаренъ банковъ институтъ, способенъ да отговаря на нарастващите нужди отъ подобренъ кредитъ.

Съгласно съ новите изменения въ закона за ипотечния кредитъ при Българската народна банка („Д. В.“, брой 17 отъ 1924 г.), Банката може да издава срещу отпусканитѣ ипотечни заеми не само обикновени заложни облигации, но и такива съ лозове и премии. Презъ отчетната година управителниятъ съветъ се възползува отъ това ново постановление на закона и реши издаването на една серия отъ 100,000 заложни облигации на приносителъ отъ по 500 лева номинални съ $5\frac{1}{2}\%$ лихва и съ право на участие въ лотарийнитѣ печалби, раздавани при всѣко шестмесечно тегление. Облигациите се ползватъ съ всички привилегии на държавните ценни книги и притежателитѣ имъ могатъ да получаватъ срещу залагане въ Българската народна банка заеми въ размѣръ на 80% отъ номиналната имъ стойност. Отъ срѣдата на септемврий до края на 1924 г. отъ тия заложни облигации се пласираха 8,936,500 лева. Облигациите сѫ пласирани главно при общинските заеми, въ размѣръ предвидени въ самите закони, за разпродажба между населението, което ще се ползува отъ благоустройствените предприятия, създадени съ тия заеми.

При отсѫтствието на други източници, обществените фондове и ~~финитѣ~~ влогове, макаръ и не твърде голѣми, се явяватъ почти единствена основа за дългосрочния кредитъ. Но тѣхното използване трѣбва

да стане по единъ общъ планъ и подъ строгъ контролъ. Управителниятъ съветъ не е преставалъ да изтъква предъ надлежнитѣ мѣста вредите отъ настжпилата презъ последнитѣ години тенденция къмъ разкъсване на тия фондове и нерационалното имъ използване. Това излага на опасность добре разбранитѣ интереси на самитѣ фондове и вреди на общата кредитна политика на страната.

Отъ цифритѣ, които даваме на друго място въ отчета за отпуснатитѣ нови ипотечни заеми, се вижда, че презъ отчетната година сѫ били отпуснати 1169 заема за 63,834 хиляди лева, срещу 988 заема за 63,735 хиляди лева презъ 1923 г. Презъ дветѣ последни години тоя пласментъ е почти еднакъвъ, съ тая разлика, че презъ изтеклата година броятъ на заемитѣ е увеличенъ за сметка на едно съответно намаление въ срѣдния имъ размѣръ.

На общини и окръжия презъ отчетната година сѫ били отпуснати 9 заеми за 35 miliona лева. Презъ 1923 г. такива заеми не сѫ били отпущани. Поради многобройнитѣ искания на подобни заеми и очевидната невъзможност за Банката, съ огледъ на нейнитѣ източници и другитѣ и съществени финансови нужди, управителниятъ съветъ прекрати презъ второто полугодие отпускането на този родъ заеми.

Съ отпуснатитѣ презъ изтеклата година нови заеми на общини, за *постройка училищни сгради* на обща сума 88 miliona лева, предназначениятъ за тая цель кредитъ отъ 200 miliona лева, взетъ отъ пенсионния фондъ, е напълно изчерпанъ.

Въпросътъ за индустриалния кредитъ не е преставалъ презъ цѣлата отчетна година да занимава управителния съветъ на Банката. Съ измѣнението на чл. 12 отъ закона за ипотечния кредитъ и съ чл. 47 отъ новия законъ за Българската народна банка, за последната се създаде законна възможност да тури началото на *индустриалния ипотеченъ кредитъ* и да го развие въ кръга на средствата си. Смисълътъ и на дветѣ тия постановления е ясенъ: касае се за отпускане краткосрочни индустриални кредити съ ипотечна

гаранция. Мнозина индустриси, обаче, разбираха тия постановления тъкмо въ противния смисъл: осигуряване дългосрочни кредити за имобилизация. Както се изтъкна по-горе, Банката не разполага съ средства и източници за отпускане дългосрочни кредити на промишлените предприятия. Българската народна банка, която стои въ центъра на стопанския живот, вижда най-добре големата нужда отъ дългосрочни кредити за преустройство на нѣкои фабрични заведения, както и за създаването и развитието на нови индустрии. Но за тая цель трѣбва да се употребяватъ или собствените на предприятието средства, или пъкъ такива придобити съ помощта на финансови институти, организирани специално за този родъ операции и разполагащи съ големи собствени капитали и дългосрочни влогове.

* * *

Положението на по-важните сметки отъ баланса на Банката въ края на отчетната година се вижда отъ следните цифри и сравнения:

Капиталъ и резерви на Банката.

1. Основенъ капиталъ.

Капиталът на Банката, съгласно съ чл. 60 отъ новия законъ за Българската народна банка отъ 8 мартъ 1924 г., се увеличи на . . . . . лева 500,000,000.—,

отъ който до 31 декември 1924 г. напълно внесенъ лева 317,090,304·47

Остава, следователно, невнесенъ капиталъ . . лева 182,909,695·53

На 31 декемврий 1923 г. капиталътъ	
на Банката е билъ . . . . . лева	200,000,000 —
Презъ 1924 г., съгласно съчл. 60 отъ	
закона за Банката, къмъ основния	
капиталъ се прибави запасниятъ	
капиталъ . . . . лева	73,331,159·36
Отъ чистата печалба на Банката се	
отдѣли (чл. 4 отъ закона за Бан-	
ката) . . . . лева	24,759,145·11
Също се отдѣли $\frac{1}{3}$ отъ печалбата,	
следваща се на държавата (чл. 60	
отъ същия законъ) . . . . . лева	19,000,000 —
Или всичко внесено до 31 декемврий	
1924 г. . . . . лева	317,090,304·47

2. Запасенъ капиталъ.

На 31 декемврий 1923 г. запасниятъ капиталъ на	
Банката е билъ . . . . лева	73,331,159·36
Презъ 1924 г. се прибави къмъ основния капи-	
талъ . . . . лева	73,331,159·36

3. Фондъ „Съмнителни вземания.“

(Създаденъ презъ 1911 г.).

На 31 декемврий 1923 г. фондътъ „Съмнителни взе-	
мания“ е възлизалъ на . . . . лева	54,655,361·83
Презъ 1924 г. е постъпило . . . . „	4,983,944·33
Всичко . . лева	59,639,306.16

Презъ същата година минати въ загуба несъбирами вземания	лева	—
На 31 декемврий 1924 г. оставатъ . . . . . „	59,639,306·16	

4. Ипотеченъ резервенъ фондъ.

(Създаденъ презъ 1907 г.).

На 31 декемврий 1923 г. ипотечниятъ резервенъ фондъ е билъ	лева	2,209,031·75
На 31 декемврий 1924 г. същиятъ се е възкачилъ на „	2,316,024·61	
Увеличение презъ 1924 г. . . лева	106,992·86	

5. Фондъ „Ликвидация на присъдени имоти“.

(Създаденъ презъ 1909 г.).

На 31 декемврий 1923 г. фондътъ „Ликвидация на присъдени имоти“ е билъ	лева	2,620,757·68
Презъ 1924 г. е постъпило . . . . . „		478,959·94
Всичко . . лева	3,099,717·62	
Презъ същата година е изразходвано . . . . . лева		229·65
На 31 декемврий 1924 г. оставатъ . . . . . „		3,099,487·97
Увеличение презъ 1924 г. . . лева	478,730·29	

Други фондове:

6. Фондъ „Санаториумъ за банковитѣ служители“.

(Създаденъ презъ 1920 г.)

На 31 декемврий 1923 г. фондътъ „Санаториумъ за банковитѣ служители“ . . . . . лева	11,643,266·55
На 31 декем. 1924 г. същиятъ се е възкачилъ на „	12,833,854·50
Увеличение презъ 1924 г. . . лева	1,190,587·95

7. Фондъ „Инвалидностъ, медиц. помощъ и пр.“

(Създаденъ презъ 1920 г.)

На 31 декемврий 1923 г. фондътъ „Инвалидностъ, медицинска помощъ и др.“ е билъ . . . . лева	5,965,618·60
На 31 декемврий 1924 г. същиятъ се е възкачилъ „	6,235,733·29
Увеличение презъ 1924 г. . . лева	270,114·69

**8. Фондъ „Покупка място и постройка
банково здание“.**

(Създаденъ презъ 1920 г.)

На 31 декемврий 1923 г. фондътъ „Покупка място и пр.“ е билъ . . . . . лева	73,668,186·50
Презъ 1924 г. е изразходвано . . . . . „	2,161,050·—
Презъ 1924 г. е постъпило отъ печалбитъ на Банката . . . . . „	3,000,000·—
На 31 декемврий 1924 г. оставатъ . . . . . лева	74,507,136·50

**9. Фондъ „Разлика курса за попълване
златната наличност“.**

(Създаденъ презъ 1918 г.)

На 31 декемврий 1923 г. фондътъ е билъ . . . лева	173,456,474·20
Презъ 1924 г. е изразходвано . . . . . „	20,875,322·26
На 31 декемврий 1924 г. оставатъ . . . . . лева	152,581,151·94

10. Банкноти въ обращение.

На 31 декемврий 1923 г. е имало въ обращение вънъ отъ каситѣ на Банката банкноти за . . . . . лева 4,138,984,553·75
Въ каситѣ на Банката за . . . . „ 2,203,234,499·—
Всичко за . . лева 6,342,219,052·75

Презъ 1924 г. сѫ пуснати въ обращение нови банк- ноти, американски типъ . . . . лева 3,190,000,000·—
9,532,219,052·75

Презъ сѫщата година сѫ изтеглени отъ обра- щение . . . . лева 2,842,981,766·50
Оставатъ всичко . . лева 6,689,237,286·25

На 31 декемврий 1924 г. е имало въ каситѣ на Банката . . . . лева 2,158,941,220·—
--

На 31 декемврий 1924 г. е имало въ обращение вънъ отъ каситѣ на Банката банкноти за . . лева 4,530,296,066·25
--

Банкнотите въ обращение сѫ:

- a) американски типъ, купюри: по 1000, 500, 100, 50, 20, 10 и 5 лева;
- б) лондонски типъ, дребни банкноти, по 1 и 2 лева, и
- в) български типъ банкноти по 5,000 лева.

11. Текущи кредиторни сметки.

(безсрочни влогове).

На 31 декемврий 1923 г. текущитѣ кредиторни сметки сж възлизали на . . . . . лева	1,905,581,919·66
На 31 декемврий 1924 г. сжщитѣ възлизатъ на „	1,978,772,585·26
Увеличение презъ 1924 г. . . лева	73,190,665·60

Текущитѣ кредиторни сметки се състоятъ отъ:

a) Текущи лихвени сметки.

На 31 декем. 1923 г. е имало 12,434 сметки за лева	1,085,583,951·47
Презъ 1924 г. е постъпило по 12,370 „ „ „	10,373,409,693·45
Всичко . . лева	11,458,993,644·92

Презъ 1924 г. е платено по 12,215 сметки лева	10,622,209,716·56
На 31 дек. 1924 г. сж останали 12,534 „ за лева	836,783,928·36

Презъ 1924 г. см. „Текущи лихвени сметки“ е претърпѣла следнитѣ измѣнения:

Максимумъ . . 1,449,797,707·01 на 14 февруарий
Минимумъ . . 598,113,342·46 на 31 августъ
Срѣдно . . . 884,786,803—

б) Текущи безлихвени сметки.

На 31 декем. 1923 г. е имало 9,850 сметки за лева 533,585,282·26

Презъ 1924 г. е постъпило по 19,396 „ „ „ 10,519,448,397·31

Всичко . . лева 11,053,033,679·57

Презъ 1924 г. е платено по 18,104 сметки лева 10,620,884,097·85

На 31 дек. 1924 г. сж останали 10,112 „ за лева 432,149,581·72

Сметката „Текущи безлихвени сметки“ е претърпяла следните измѣнения:

Максимумъ . . 559,998,367·10 на 22 февруари

Минимумъ . . 69,982,333·97 на 7 юни

Срѣдно . . 259,524,990—

в) Разни министерства съ дебиторни остатъци . лева 79,392,967·29

г) Влогове безлихвени за гаранция.

На 31 декем. 1923 г. е имало 97,068 влогове за лева 106,931,392·93

Презъ 1924 г. сж постъпили 55,961 „ „ „ 406,151,290—

Всичко . . 153,029 „ „ „ лева 513,082,682·93

Презъ 1924 г. сж изплатени 42,676 влогове за лева 386,138,184·83

На 31 декем. 1924 г. сж останали 110,353 „ „ „ лева 126,944,498·10

д) Депозитни текущи сметки.

На 31 декем. 1923 г. е имало 3,074 сметки за лева	7,673,479·55
Презъ 1924 г. е постъпило по 4,051	" 51,265,578·27
	<hr/>
Всичко . . лева	58,939,057·82
Презъ 1924 г. е платено по . . 3,388 сметки лева	46,015,378·97
На 31 декем. 1924 г. сж останали 3,737	" за лева 12,923,678·85

Презъ 1924 г. тая сметка е претърпяла следните изменения:

Максимумъ . . 23,068,138·29 на 7 августъ
Минимумъ . . 7,609,298·80 на 14 януарий
Срѣдно . . . 16,179,824—

е) Държавни, общински и обществени фондове.

На 31 декем. 1923 г. е имало 292 сметки за лева	356,707,813·45
Презъ 1924 г. е постъпило по 272	" 1,755,741,094·28
	<hr/>
Всичко . . лева	2,112,448,907·73
Презъ 1924 г. е платено по . . 279 сметки лева	1,623,570,185·79
На 31 декем. 1924 г. сж останали 285	" за лева 488,878,721·94

Презъ 1924 г. тая сметка е претърпяла следните изменения:

Максимумъ . . 488,878,721·94 на 31 декември
Минимумъ . . 250,222,430·90 на 22 май
Срѣдно . . . 354,678,029—

ж) Текущи лихвени сметки въ чужда валута.

Презъ 1924 г. е отпуснато	лева	34,726,355·64
Презъ 1924 г. е постъпило	"	33,027,146·64
На 31 декемврий 1924 г. е останало	лева	1,699,209—

12. Влогове лихвени срочни.

На 31 декемврий 1923 г. е имало 1,885 влога за лева	192,768,262·46
Презъ 1924 г. е вложено по	432 " " 10,241,986·09
Всичко	2,317 влога за лева 203,010,248·55
Презъ 1924 г. е изплатено по	468 влога лева 32,558,133·21
На 31 декем. 1924 г. сѫ останали 1,849 влога за лева	170,452,115·34

Презъ 1924 г. срочните влогове сѫ претърпѣли следните изменения:

Максимумъ . . . 192,776,575·46 на 7 януарий
Минимумъ . . . 180,511,530·06 „ 22 августъ
Срѣдно . . . 182,371,544—

Срочни влогове въ чужда валута.

Презъ 1924 г. е вложено	лева 51,481·80
Презъ сѫщата година не е изплащано нищо	" —
На 31 декемврий 1924 г. е останало	лева 51,481·80

13. Заложни облигации.

а) Заложни облигации Б. н. б. 4½% 1909 г.

б) Заложни облигации 5½% 1924 г.

Презъ 1924 г. издадени нови облигации за . . лева	50,000,000—
Презъ същата година пласирано . . . . . „	8,936,500—
На 31 декември остават непласирани . . . лева	41,063,500—

14. Разни пасиви.

На 31 декемврий 1923 г. е имало . . . . . лева	20,263,476·23
На 31 декемврий 1924 г. е имало . . . . . „	<u>29,065,691·35</u>
Увеличени за 1924 г. съ. . лева	8,802,215·12

Тѣ се състоятъ отъ следнитѣ смѣтки:

Преводитъ сж:

а) вътрешни:

Презъ 1924 г. Банката е превела суми чрезъ чекове, писмени и телеграфически заповъди срещу клоноветъ и агентуритъ въ царството по	114,048	превода за лева	4,790,684,953·95
Презъ 1923 г. имало . . .	<u>239,636</u>	" "	<u>5,546,681,566·03</u>
Намаление за 1924 г. . .	125,588	превода за лева	755,996,612·08

б) задгранични:

Презъ 1924 г. сж извършени съ чекове, писмени и телеграфически заповъди срещу странните кореспонденти 122,944 превода за лева	6,900,329,777·04
Презъ 1923 г. е имало	<u>21,423</u>
Увеличение за 1924. г. . .	101,521 превода за лева

Презъ 1924 г. странните кореспонденти сж направили срещу клоноветъ на Банката 1,883 тегления за лева	38,684,347·12
Презъ 1923 г. е имало . . .	<u>2,340</u>
Увеличение за 1924 г. . .	457 тегления за лева

15. Монетна наличност.

На 31 декем. 1923 г. е имало злато	39,527,218·02	сребро	16,918,921·06
На 31 декем. 1924 г. е имало злато	<u>40,372,662·38</u>	сребро	<u>17,227,291·84</u>
Увеличение за 1924 г. . .	845,444·36	сребро	308,370·78

Значи, на 31 декемврий 1924 г. е имало злато	40,372,662·38
сребро	<u>17,227,291·84</u>
Всичко . .	57,599,954·22

15а. Размѣнни монети.

На 31 декемврий 1923 г. е имало размѣнни монети за	лева	14,545,769·77
На 31 декемврий 1924 г. е имало размѣнни монети за	лева	10,768,745·92
Намаление презъ 1924 г. . . лева		3,777,023·85

16. Чуждестранни банкноти.

На 31 декемврий 1923 г. е имало чуждестранни банкноти за	лева	1,253,800·72
На 31 декемврий 1924 г. е имало чуждестранни банкноти за	лева	4,627,420·51
Увеличение презъ 1924 г. . . лева		3,373,619·79

17. Странни кореспонденти.

На 31 декемврий 1923 г. е имало остатъкъ лева	919,776,401·42
Презъ 1924 г. е постъпило . . . . . „	12,198,856,302·41
Всичко . . лева	13,118,632,703·83
Презъ сѫщата година е изтеглено . . . . лева	12,295,833,779·95
На 31 декемврий 1924 г. останало . . . . лева	822,798,923·88

Тая сметка е претърпѣла следнитѣ измѣнения:

Максимумъ . .	1,218,777,300	на 22 февруарий
Минимумъ . .	326,081,500	на 14 августъ
Срѣдно . . .	664,456,018	

17а. Купено камбии.

Презъ 1924 г. е купено и изпратено на страннитѣ кореспонденти камбии по 24,349 чека за лева 6,207,916,753·60
Презъ 1923 г. е купено . . . . . 9,271 " " "
Увеличение за 1924 г. . . . . 15,078 " " "
4,272,639,033·75

18. Портфейлъ срещу странство.

На 31 декемврий 1923 г. е имало . . . . . лева 74,234,652·30
Презъ 1924 г. е постѫпило . . . . . " 371,779,554·80
Всичко . . лева 446,014,207·10
Презъ сѫщата година е излѣзло . . . . . " 393,645,065·10
На 31 декемврий 1924 г. останало . . . . . " 52,369,142·—

Презъ 1924 г. тая сметка е претърпѣла следнитѣ измѣнения:

Максимумъ . .	196,325,500·—	на 7 септемврий
Минимумъ . .	46,850,700·—	на 31 декемврий
Срѣдно . . .	107,284,772·—	

19. Портфель.

а) търговско-индустриаленъ.

На 31 декември 1923 г. е имало въ портфейла . . 7,670 ск. п/ци за лева 152,150,756.—

Презъ 1924 г. сж постъпили						
въ портфейла	<u>46,019</u>	"	"	"		<u>996,916,791</u> —
Всичко . .	<u>53,689</u>	"	"	"		<u>1,149,067,547</u> —

Презъ 1924 г. сж излѣзли	<u>39,661</u>	ск. п/ци за лева	<u>841,575,662</u>
На 31 декемвр. сж останали	14,028	ск. п/ци за лева	307,491,885

Отъ постѣжилитѣ презъ 1924 г. полици:

29,253 сж заемни полици за . . . лева	563,447,297—
16,766 сж сконтиирани полици за . . . „	433,469,494—
<hr/>	<hr/>
Всичко . . 46,019 полици за . . . . . лева	996,916,791—

б) Сконтирани отъ държавата бонове.

20. Специални текущи сметки.

На 31 декемврий 1923 г. е имало . . . . . лева	146,248,575·95	
На 31 декемврий 1924 г. е имало . . . . . "	346,942,596·70	
	Увеличение за 1924 г. . . лева	200,694,020·75

Тъ състоятъ отъ следните сметки:

a) Специални текущи сметки гаранция 2 лица.

На 31 декемврий 1923 г. е имало 640 сметки за лева	33,102,982—	
Презъ 1924 г. е отпуснато по 1,098 "	" 550,462,655—	
	Всичко . . лева	583,565,637—

Презъ 1924 г. е получено по 1,068 сметки	лева	505,578,802—	
" същ. г. съдадени въ съдъ	8	" за "	312,061—

На 31 декем. 1924 г. съ останали 821 сметки за лева 77,674,774—

Презъ 1924 г. тия сметки съ претърпѣли следните изменения:

Максимумъ . . .	94,510,730·14	на 7 ноемврий
Минимумъ . . .	32,218,946·49	" 7 януарий
Срѣдно . . .	56,318,017—	—

б) Специални текущи сметки гаранция полици.

На 31 декемврий 1923 г. е имало 34 сметки за лева	37,736,970—
Презъ 1924 г. е отпуснато по . . . 56 „ „ „	<u>308,291,102—</u>
Всичко . . лева	346,028,072—
Презъ 1924 г. е получено по . . . 54 сметки лева	<u>243,948,382—</u>
На 31 декем. 1924 г. сж останали 53 „ за лева	102,079,690—

Тия сметки сж претърпѣли следнитѣ измѣнения:

Максимумъ . .	105,698,061·68 на 30 ноемврий
Минимумъ . .	29,467,997·42 „ 14 май
Срѣдно . . .	64,066,479— —

в) Специални текущи сметки подъ залогъ на ценни книжа.

На 31 декемврий 1923 г. е имало . . . . . лева	9,036,130·46
Презъ 1924 г. е постѫпило . . . . . „	<u>11,845,480·13</u>
Всичко . . лева	20,881,610·59
Презъ сѫщата година е излѣзло . . . . . лева	<u>15,990,961·75</u>
На 31 декемврий 1924 г. е останало . . . . лева	4,890,648·84

г) Специални текущи сметки подъ залогъ на стоки и коносаменти.

На 31 декемврий 1923 г. е имало 91 сметки за лева	59,778,569—
Презъ 1924 г. е отпуснато по . . 281 „ „ „	<u>283,403,233—</u>
Всичко . . лева	343,181,802—
Презъ 1924 г. е постѫпило по 245 сметки лева	<u>195,366,334—</u>
На 31 декем. 1924 г. сж останали 136 „ за лева	147,815,468—

Тия сметки съж претърпели следните измѣнения:

Максимумъ . .	147,815,467·97	на 31 декемврий
Минимумъ . .	55,667,685·70	„ 22 мартъ
Срѣдно	79,445,347—	—

д) Специални текущи сметки гаранция цесии.

На 31 декемврий 1923 г. е имало 5 сметки за лева	6,577,718—
Презъ 1924 г. е отпуснато по . . 10 „ „ „	<u>7,117,622—</u>
Всичко . . лева	13,695,340—
Презъ 1924 г. е постъпило по . . 6 сметки . . лева	4,409,330—
Презъ сѫщ. год. съж дадени въ сѫдъ —	—
На 31 декемврий 1924 г. съж останали 8 сметки за лева	<u>9,286,010—</u>

Специалните текущи сметки срещу цесии съж претърпели следните измѣнения:

Максимумъ . .	10,279,266·55	на 22 юни
Минимумъ . .	6,512,718—	на 7 януарий
Срѣдно	9,280,318—	—

е) Специални текущи сметки гаранция безспорни вземания.

На 31 декемврий 1923 г. е имало . 4 сметки за лева	16,207—
Презъ 1924 г. е отпуснато по . . . 15 „ „ „	<u>6,699,018—</u>
Всичко . . лева	6,715,225—

Презъ 1924 г. е постъпило по . . . 10 сметки лева 1,519,219—

На 31 декемврий 1924 г. съж останали 14 сметки за лева 5,196,006—

Тия сметки съх претърпели следнитъ измѣнения:

Максимумъ . . 5,196,005·90 на 31 декември 1924 г.

Минимумъ . . 16,207— на 7 януарий 1924 г.

Срѣдно . . . 2,743,247—

**21. Специални текущи сметки подъ гаранция
на държавата.**

На 31 декем. 1923 г. съх останали 96 сметки за лева 337,744,742·75

Презъ 1924 г. е отпуснато по . 170 „ „ 332,824,914—

Всичко . . лева 670,569,656·75

Презъ 1924 г. е получено по . . 102 сметки лева 144,878,787·46

На 31 декем. 1924 г. съх останали 171 „ за „ 525,690,869·29

На 31 декем. 1924 г. разни министерства дължатъ лева 79,392,967·29

Тия сметки съх открыти на следнитъ банки и учреждения:

№ на документа	Наименование на титуляра на сметката	За каква цел е открита сметката	Министерски постановления		Кредитъ		Изтеглени суми презъ 1924 година	
			номер	дата	лева	ст.	лева	ст.
1 12	Българска земедел. банка . . .	За раздаване на бъжанцитъ	{ 5 12	17. VIII. 922 г. 7. XI. 922 г.	{ 100.000.000 10.000.000	— —	103.604.227 9.786.552	55 8
2 14	" " "	За инвалиди, вдовици, сираци от войните и пр.	11	26. V. 923 г.	10.000.000	—	—	
3 15	" " "	За пострадали от градушка и наводнение земеделъци презъ 1923 год.	{ 10 18 34	10. VII. 923 г. 17. VIII. " 27. X. "	{ 80.000.000 80.000.000	— —	80.916.544 —	10 3
4 16	" " "	За бъжанцитъ. За инвалиди, вдовици, сираци и пр.	{ 9	11. VII. 923 г.	{ 30.000.000 30.000.000	— —	56.489.210 —	90 10
5 18	" " "	За доставка брашно на Софийската градска община	22	31. VIII. 923 г.	1.000.000	—	—	
6 19	" " "	За кредитъ на коопер. по изнота на зърнени храни	10	25. IX. 923 г.	150.000.000	—	—	
7 20	" " "	За отпусканеличенч ипотеч. заемъ на инвалиди, вдовици и пр.	2	4. X. 923 г.	3.000.000	—	2.710.548	20
8 32	" " "	За купуване зърнени храни отъ Главното комисарство по прехраната чрезъ Българската земеделъска банка	21	1. XI. 924 г.	10.000.000	—	7.326.139	10
9 33	" " "	За раздаване личенч ипотеченч заемъ съгласно чл. 23 отъ закона за бъжанцитъ	17	8. IX. 924 г.	10.000.000	—	6.628.475	—
10 34	" " "	За бъжанци и обзавеждане поминъка имъ	37	24. X. 924 г.	15.000.000	—	7.096.131	—
11 11	Бълг. центр. коопер. банка	За подпомагане пострадалитъ презъ войната занаятии	11	1. IX. 922 г.	439.000.000	—	274.557.827	75
12 17	" " "	За доставяне брашно на Софийската градска община	22	31. VIII. 923 г.	20.000.000	—	15.991.670	50
13 21	" " "	За подпомагане занаятийството въ страната	15	22. VIII. 923 г.	3.000.000	—	—	8
14 22	" " "	За пострадалитъ отъ градушка земеделъци	д. в.	92 — 1924 г.	50.000.000	—	49.701.695	70
15 1	Дирекция с. г. о. п.	Търговско отъдъление	—	—	10.000.000	—	9.805.090	—
16 —	Дългъ на общинитъ	По прехрана на населението	—	—	83.000.000	—	75.498.456	20
17 —	" " "	За постройка на икономични жилища	—	—	133.117.984	—	49.317.145	80
18 —	Русенска гр. община	За водоснабдяване	—	—	66.000.000	—	66.000.000	6½
19 —	Разни	—	—	—	10.000.000	—	10.000.000	40
			—	—	425.000	—	851.496	10
			—	—	731.542.984	62	596.645	—
			—	—	525.690.869	62	525.690.869	29